

τοῦ παιδίου κόμης. Καὶ ἐμειδία. . . . "Ἄν ἦτο κατηφής ὁ γέρον ἕως τῶρα, ἐζήτει, φαίνεται, τὴν ἡμέραν ταύτην τῆς ἀναπαύσεως καὶ τῆς ἀγάπης — διότι ἦτο ὁ κλῆρος τῆς ἡλικίας του· καὶ ἂν τὸ παιδίον ἐφώναζε καὶ ἐκλαιε πάντοτε, ἐζήτει τὸν πάππον — διότι ἐμάντευεν ὅτι εἰς αὐτὸ ἀνῆκόν φυσικῶς αἱ τελευταῖαί του δυνάμεις. . . .

Πρὶν ἢ πλησιάσω τὸν κύρ Πέτρον, συνητηθὴν μετὰ τοῦ υἱοῦ του, ἐξεληθόντος τῆς οἰκίας τὴν στιγμὴν ἐκείνην. Ἡ μορφή του δὲν μοι ἐφάνη ὅπως ἄλλοτε ἀπεχθής καὶ ἤμην διατεθειμένος νὰ τῷ συγχωρήσω τὴν πρὸς τὸν Βύρωνα ὁμοιότητα. Μὲ τὸ δικαίωμα τοῦ γείτονος τὸν ἐσταμάτησα καὶ τῷ ἀπηύθυνα τὸν λόγον :

«Μπράβο! τὸν ἔβαλες βλέπω σὲ ἀνάπαψι τὸ γέρο. . . . καὶ νὰ σου πῶ ἕκανες πολὺ καλὰ καὶ ἀγία.»

Ἐκολακεύθη εἰς τοὺς λόγους τούτους καὶ ἠρρυθρίσαε μειδιῶν. Ἄλλὰ τί ἦτο ὁ ἰδικός μου ἔπαινος ἐνώπιον τῆς γαλήνης, τὴν ὅποιαν ἤσθαι-νετο βέβαια εἰς τὰ στήθη του ὁ καλὸς υἱός;

«Ἀἶ, μὰ βέβαια» μοι ἀπάντησε στρέφων τὸ βλέμμα πρὸς τὸ θελκτικὸν σύμπλεγμα τοῦ πάππου καὶ τοῦ ἐγγόνου, χρυσοῦν ὑπὸ τὸν ἀφθονὸν ἥλιον. «Ἀπόμαχος τώρα πλέον ὁ καυμένος. . . . Καὶ νὰ ἰδῆτε ποῦ εἶδα κ' ἐπαθα ὡς νὰ τον καταφέρω ν' ἀφήσῃ τὸ βαρέλι. Ἄλλὰ ἔτσι εἴμαστε ἔς τὸν κόσμον. Ἄν δὲν το κάμω τώρα ἐγὼ ποῦ ἔμπροσθ' αὐτοῦ δουλεύω γιὰ ὅλους, πῶς ὕστερ' ἀπὸ χρόνια θὰ κάμῃ τὸ ἴδιο καὶ γιὰ ἡμένα ἐκεῖνος ὁ μικρός;»

Ἀπὸ τῆς ἡμέρας ταύτης ἐξ ὅλων μου τῶν γειτόνων ἀγαπῶ περισσότερον τὸν ἀπόμαχον ὑδροφόρον καὶ τὸν υἱὸν του.

ΓΡΗΓΟΡΙΟΣ ΞΕΝΟΠΟΥΛΟΣ

Ι Σ Ω Σ

Ἐκεῖ ἔς τὰ βάθη τοῦρανοῦ φεγγαβολῆ ἔν' ἀστέρι·
Μ' ἂν εἶνε ἀστέρι ἀληθινὰ κανένας δὲν το ζέρει.
Τὸ φῶς του γιὰ νάρθη ἔς τῆ γῆ καιροὺς καὶ χρόνια τρέχει·
Τὸ φῶς ποῦ εἶχε βλέπομε κι' ὄχι τὸ φῶς ποῦ ἔχει.
Ἴσως τ' ἀστέρι ἐσθύσθηκεν, ἐσχόρηκεν, ἐχάθη,
Μὰ θὰ περάσουνε καιροὶ κ' ἡ γῆ δὲν θὰ τὸ μάθῃ.

*

Ἄστέρι τῆς ζωῆς μου ἐσύ, σὲ βλέπω, σὲ γνωρίζω,
Καὶ τῆς ἀγάπης σου τὸ φῶς ἔς τὴν ὄψι σου ἀντικρίζω.
Κι' ὅμως ποῖος ζέρει ἂν μ' ἀγαπᾷς κι' αὐτὴ τὴν ἴδιαν ὥρα;
Ἴσως σὲ βλέπω ὅ,τι ἦσουν πρὶν, δὲν βλέπω ὅ,τι εἶσαι τώρα·
Ἴσως ἡ πρώτη ἀγάπη σου γιὰ πάντα εἶνε σβυσμένη
Καὶ μόνον τὸ παλῆθ' τῆς φῶς ἐμπρὸς μου ἀκόμα μένει.

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΔΡΟΣΙΝΗΣ

ΟΙ ΠΟΙΗΤΑΙ ΤΗΣ ΕΠΤΑΝΗΣΟΥ

ΚΑΛΒΟΣ Ο ΖΑΚΥΝΘΙΟΣ

(Συνέχεια, ἴδε προηγούμενον φύλλον).

Ἐν τέλει τοῦ βιβλίου τῶν ᾠδῶν τοῦ ὁ ποιητῆς ἔκρινε πρέπον νὰ προσαρτήσῃ σημειώσεις διὰ νὰ συμπεριλάβῃ ἐν αὐταῖς τὴν μετρικὴν του. Ἐξ αὐτῶν μανθάνομεν ὅτι οἱ στίχοι τοὺς ὁποίους μετεχειρίσθη εἰς τὴν κατασκευὴν τῶν ᾠδῶν συνίστανται ἐκ συνιζήσεων καὶ τόνων, καὶ λέγονται ἑπτασύλλαβοι μὲ πρόσθεσιν στίχου πεντασύλλαβου· ὅτι ὁ ποιητῆς διαίρει τοὺς τόνους εἰς τελικούς, πίπτοντας πάντοτε ἐπὶ τῆς ἑκτῆς συλλαβῆς τοῦ στίχου, εἰς ἀνεμφάτους, οἵτινες δὲν συντρέχουσιν εἰς μελοποιίαν, καὶ εἰς κυρίου τόνους, οἵτινες κατεργάζονται τὸ μέλος καὶ τὸ μέτρον· ὅτι εἰς μὲν τοὺς ἑπτασύλλαβους στίχους ἡ θέσις τῶν κυρίων τόνων ποικίλλεται κατ' ὀκτῶ τρόπους καὶ εἰς τοὺς ὀκτασύλλαβους ποικίλλεται κατὰ τρεῖς, καὶ ὅτι μόνον οἱ κύριοι μετὰ τῶν τελικῶν εἶνε οἱ ἀναγκαῖοι τόνοι τοῦ στίχου. Ὁ Κάλβος προτάσσει τῶν ᾠδῶν τοῦ ἔμμετρον πρόλογον, τοῦ ὁποίου ἰδοὺ οἱ πρῶτοι στίχοι :

Πολυτέκνου θεᾶς ὦ Μνημοσύνης
Θρέμματα πτερωτά, χαρὰι τοῦ ἀνθρώπου,
Καὶ τῶν μακάρων Ὀλυμπίων ἀείμνηστα
Κ' εὐτυχῆ δῶρα· ἐπὶ τὰ νῦτα ἀνάμαντα
Τῶν Ζεφύρων πετάξατε ταχέως.
Ἐσᾶς προσμένει ἡ γῆ μου· ἐκεῖ τὰ σφάγια,
Καὶ τ' ἀνθη ἐκεῖ πλουτίζουσι καὶ ἡ σμύρνα
Χιλιῶν ναοῦς· τοὺς ἔκτισαν ἀνίκητα
Τῆς ἱερᾶς Ἐλευθερίας τὰ χερία.

Ὁ στίχος τοῦ προλόγου, ὡς βλέπετε, εἶνε ὁ γνωστός ἐνδεκασύλλαβος, ὡς μεταχειρίζεται τὸ μέτρον τοῦτο ἐπὶ τὸ ἰταλικώτερον καὶ ὁ Σολωμός, καὶ ὁ Δριμυτικὸς ἐν τῇ Βοσκοπούλῃ καὶ οἱ πλείστοι τῶν καθ' ἡμᾶς ποιητῶν μελωδικώτερον καὶ ὁμαλώτερον αὐτοῦ. Ὁ Κάλβος εἰσάγει καὶ ἐν αὐτῷ τοὺς καινοὺς μὲν, προφανῶς δὲ ἰταλίζοντας θεοὺς τῆς μετρικῆς του. Τὸν ἐνδεκασύλλαβον στίχον, συνιστάμενον καὶ τοῦτον ἐκ τόνων καὶ συνιζήσεων, διαίρει, ὡς ἐκ τῆς ἐν αὐτῷ διαφόρου ἐκάστοτε ἐναλλαγῆς τῶν τόνων, εἰς εἰκοσιοκτῶ εἶδη, ποικίλλοντα κατὰ τὰς θέσεις τῆς τομῆς, τῆς ἀναπαύσεως τῆς περιόδου, κατὰ τὸν ἀριθμὸν τῶν μετὰ τὸν τελικὸν τόνον συλλαβῶν, τὴν ποσότητα θέσει τῶν μακρῶν ἢ βραχέων, τὴν θέσιν, τὸν ἀριθμὸν καὶ τὴν ποσότητα τῶν συνιζήσεων καὶ τὸν ῥυθμὸν τῶν λέξεων. Ἐκ τῶν ἐπισυνημένων τούτων συνάγομεν ὅτι ἀντὶ τῆς σταθερᾶς καὶ μονοτρόπου ἀρμονίας τῆς ἐκ τῶν ὁμοειδῶν καὶ τῶν ὁμοιοκαταλήκτων στίχων τῶν ἐν χρήσει παρ' ἡμῖν, ὁ Κάλβος καθιεροῖ τὴν ἐναλλάττουσαν καὶ πολύτροπον ἀρμονίαν τῶν περιόδων,